

สรุปผลการศึกษา อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบความรู้และการปฏิบัติในการประหยัดไฟฟ้าระหว่าง นักเรียนชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนที่อยู่และไม่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียวครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับความรู้และการปฏิบัติในการประหยัดไฟฟ้าของนักเรียนชั้นประถมศึกษาในโรงเรียนที่อยู่และไม่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียวของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ตั้งสมมุติฐานการศึกษาว่า นักเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียวมีความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับการประหยัดไฟฟ้ามากกว่านักเรียนในโรงเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว

ผู้ศึกษาทำการศึกษาจากประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2542 กลุ่มชาย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง จำนวน 353 คน และมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 353 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักเรียนของโรงเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว จำนวน 178 คน และกลุ่มนักเรียนของโรงเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว จำนวน 175 คน ได้รับคืนทั้งสิ้น 353 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.06 ของแบบสอบถามทั้งหมด นอกจากนี้ได้ทำการสุ่มผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม จำนวนกลุ่มละ 10 คน เพื่อสัมภาษณ์เรื่องการปฏิบัติเกี่ยวกับการประหยัดไฟฟ้าในชีวิตประจำวันของนักเรียน ข้อมูลที่ได้จากแบบทดสอบ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ทั้งหมดมีความสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ทั้งหมด

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาทำหนังสือถึงบัณฑิตศึกษาสถาน มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อขอหนังสือรับรองการอนุมัติการศึกษาและขอความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต่อจากนั้นผู้ศึกษานำหนังสือของบัณฑิตศึกษาสถาน เสนอหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอเมืองลำปาง จังหวัดลำปาง เพื่อขออนุญาตทำการเก็บข้อมูลในพื้นที่ และเสนอผู้บริหารโรงเรียน เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการนำแบบทดสอบและแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บข้อมูลจากนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง และให้เวลากลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบและแบบสอบถาม ประมาณ 45 นาที นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาใช้โปรแกรม SPSS for Windows ในการประมวลผลโดยใช้ค่าสถิติ ประกอบด้วยความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยมัธยฐานเลขคณิต (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการทดสอบค่า ที (t-test)

สรุปผลการศึกษา

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว จำนวน 178 คน และนักเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 50.4 และ 49.6 ตามลำดับ

2. ความรู้เรื่องการประหยัดไฟฟ้าและแหล่งกำเนิดไฟฟ้า

นักเรียนในโรงเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว มีความรู้เรื่องการประหยัดไฟฟ้าและแหล่งกำเนิดไฟฟ้าในระดับดี ($\bar{X} = 17.39$) นักเรียนในโรงเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว มีความรู้เรื่องการประหยัดไฟฟ้าและแหล่งกำเนิดไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 10.43$) ทั้งนี้ เนื่องจาก นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนโครงการห้องเรียนสีเขียวได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่บูรณาการครอบคลุมทุกกลุ่มประสบการณ์ เน้นทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เน้นการนำความรู้ไปใช้ ความหลากหลายของการจัดกิจกรรม ลักษณะกิจกรรมที่จัดเน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และให้นักเรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง

3. การปฏิบัติการประหยัดไฟฟ้า

นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนโครงการห้องเรียนสีเขียว มีการปฏิบัติเรื่องการประหยัดไฟฟ้าอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 33.15$) นักเรียนในโรงเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว อยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 12.35$) เนื่องจากนักเรียนในโรงเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว นักเรียนส่วนใหญ่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง สื่อในห้องเรียนสีเขียว สามารถสร้างมโนทัศน์ ที่เป็นรูปธรรมได้ชัดเจน นักเรียนจึงมีความกระตือรือร้น สนใจ มีการโต้ตอบ ซักถาม ร่วมทำกิจกรรมในห้องเรียนสีเขียวอย่างเต็มใจ สนุกกับบทเรียนและมีความสุข ส่งผลให้นักเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว มีทักษะการปฏิบัติและเจตคติที่ดีต่อการประหยัดไฟฟ้า และนำไปปฏิบัติจนเป็นปกตินิสัย

4. การเปรียบเทียบความรู้และการปฏิบัติในการประหยัดไฟฟ้า

นักเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว มีความรู้เรื่องการประหยัดไฟฟ้าและแหล่งกำเนิดไฟฟ้ามากกว่านักเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

นักเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว มีการปฏิบัติเรื่องการประหยัดไฟฟ้ามากกว่านักเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

5. จากผลการสัมภาษณ์ผู้ปกครอง แสดงให้เห็นว่านักเรียนในโรงเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว มีการปฏิบัติเรื่องการประหยัดไฟฟ้ามากกว่านักเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว เนื่องจากนักเรียนดังกล่าว ได้รับการปลูกฝังทัศนคติในการประหยัดไฟฟ้าอย่างต่อเนื่อง จากกิจกรรมของโครงการห้องเรียนสีเขียว และได้นำความรู้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผลการศึกษา

1. นักเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว มีความรู้เรื่องการประหยัดไฟฟ้าและแหล่งกำเนิดไฟฟ้ามากกว่านักเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 กล่าวคือ นักเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียวสามารถทำคะแนนเฉลี่ยได้สูงถึง 17.39 คะแนนจากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ในขณะที่นักเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียวมีคะแนนเฉลี่ยเพียง 10.43 คะแนนเท่านั้น ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า “นักเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว มีความรู้เรื่องการประหยัดไฟฟ้าและแหล่งกำเนิดไฟฟ้า มากกว่านักเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว” เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่ทำให้นักเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียวมีความรู้มากกว่านักเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียวแล้ว สามารถอภิปรายได้เป็น 3 ประเด็นดังนี้

1.1 โอกาสของการได้รับความรู้จากการทำกิจกรรมแตกต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียวมีโอกาสได้รับความรู้จากการเข้าทำกิจกรรมเกี่ยวกับการประหยัดไฟฟ้าและแหล่งกำเนิดไฟฟ้าได้โดยตรงจากโครงการ ซึ่งจะประกอบด้วย 5 กิจกรรม คือ กิจกรรมไฟฟ้ามีประโยชน์มากมาย กิจกรรมแหล่งกำเนิดไฟฟ้า กิจกรรมการเปรียบเทียบการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้า กิจกรรมผลกระทบจากการใช้ไฟฟ้าเปลือง และกิจกรรมร่วมมือประหยัดไฟฟ้า ทั้ง 5 กิจกรรมดังกล่าว จะเปิดโอกาสให้นักเรียนทุกระดับชั้นได้เข้าทำกิจกรรม 2 อาทิตย์ต่อ 1 ครั้ง ซึ่งพิจารณาจากกิจกรรมแล้วอาจจะไม่มากนักก็ตาม แต่ก็ยังมีอิทธิพลส่งผลให้นักเรียนได้มีโอกาสสัมผัสกับกิจกรรมที่ได้จำลองขึ้นโดยเหมือนกับของจริงมากที่สุด ความรู้ที่ได้มีสะสมจากกิจกรรมดังกล่าว บ่มซึมซับและกลายเป็นความรู้ที่ละเอียดละออน้อยอย่างไม่รู้ตัว ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ นักเรียนที่ได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการห้องเรียนสีเขียวมีความรู้มากกว่านักเรียนที่ไม่ได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว

1.2 โอกาสในการได้รับความรู้จากสื่อและอุปกรณ์ที่ทันสมัย กล่าวคือโครงการห้องเรียนสีเขียวได้จัดให้มีอุปกรณ์คอมพิวเตอร์มัลติมีเดียชุดส่งเสริมกิจกรรมประหยัดไฟฟ้า และมีการนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการคิดประดิษฐ์อุปกรณ์ และนำไปใช้ในเรื่องการประหยัดไฟฟ้าในชีวิตประจำวัน ซึ่งทำให้นักเรียนได้รับทราบถึงเทคนิคพื้นฐานที่ต้องการมุ่งให้ผู้เรียนได้ลงมือทำจับต้อง ผ่านการทำ ลงมือจริง การเรียนที่มุ่งให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมสร้างความรู้เอง และสร้างความรู้สึกชื่นชมยินดี อันจะทำให้เกิดความตระหนักและเจตคติที่ถูกต้องถึงการประหยัดไฟฟ้า ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความรู้ที่ได้รับจากสื่อและอุปกรณ์คอมพิวเตอร์มัลติมีเดียที่ทันสมัยดังกล่าว ซึ่งน่าจะเป็นอีกเหตุผลหนึ่งจะทำให้นักเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียวมีโอกาสได้รับความรู้ได้มากกว่านักเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว

1.3 นโยบายที่ชัดเจนและความพร้อมของผู้บริหาร ผู้บริหารได้มีการวางแผนและมีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการห้องเรียนสีเขียว โดยคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ วุฒิการศึกษา และครูผู้สอนที่ใช้ห้องเรียนสีเขียวทุกคนได้รับนโยบาย แนวคิด หลักการดำเนินงานโครงการห้องเรียนสีเขียวให้เป็นไปตามแนวทางที่ได้กำหนดไว้ ประกอบกับได้มีการติดตามประเมินผลการทำโครงการอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นเหตุผลที่สำคัญที่ทำให้ในโครงการห้องเรียนสีเขียวประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี ซึ่งส่งผลให้นักเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียวที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เรื่องการประหยัด ไฟฟ้าและแหล่งกำเนิด ไฟฟ้ามากกว่านักเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว

จากปัจจัยทั้ง 3 ประเด็นดังกล่าวข้างต้น คือ โอกาสในการเข้าร่วมทำกิจกรรมโครงการห้องเรียนสีเขียว โอกาสในการได้รับความรู้จากสื่อและอุปกรณ์ที่ทันสมัย และนโยบายที่ชัดเจนและความพร้อมของผู้บริหาร จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้นักเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียวได้รับความรู้เรื่องการประหยัด ไฟฟ้าและแหล่งกำเนิด ไฟฟ้ามากกว่านักเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของชัยรงค์ พรหมวงศ์ (2525, หน้า 21) ที่ระบุว่า ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนขึ้นอยู่กับระดับความสนใจ การมีโอกาสลงมือปฏิบัติการ ได้เรียนจากประสบการณ์ตรง การมีตัวแบบที่เหมาะสม การอยู่ในบรรยากาศที่สบายใจ อบอุ่นใจ และการได้อยู่ในสภาพการณ์ที่เปิดกว้างทั้งทางกายภาพและจิตภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับข้อค้นพบของ Sibley (1974 : P.2076 A) ซึ่งศึกษาเรื่องเจตคติของนักเรียนที่เรียนสิ่งแวดล้อมศึกษา โดยใช้เกมสถานการณ์จำลอง พบว่า เกมสถานการณ์จำลองทำให้เจตคติของนักเรียนต่อสิ่งแวดล้อมดีขึ้น สื่อและอุปกรณ์ของโครงการห้องเรียนสีเขียว อาจถือได้ว่าเป็นชุดฝึกทักษะด้านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ดีขึ้น ดังผลการวิจัยของสำราญ ขววัน (กรมวิชาการ, 2534, หน้า 83-87) ซึ่งทำการวิจัยเรื่อง การใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ประกอบการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 พบว่า นักเรียนที่ใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ประกอบการสอนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้ใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ประกอบการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

2. นักเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียวมีการปฏิบัติเรื่องการประหยัดไฟฟ้ามากกว่านักเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว กล่าวคือ นักเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียวมีคะแนนการปฏิบัติการประหยัดไฟฟ้าเฉลี่ย 33.15 คะแนน จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน และมีความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2.42 ในขณะที่นักเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียวมีคะแนนเฉลี่ยเพียง 12.35 คะแนนเท่านั้น โดยมีค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานถึง 3.14 ซึ่งเป็นการยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า “นักเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียวมีการปฏิบัติเรื่องการประหยัดไฟฟ้ามากกว่านักเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว” เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่ทำให้นักเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียวมีคะแนนการปฏิบัติได้มากกว่านักเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียวแล้ว สามารถแยกพิจารณาได้เป็นประเด็นที่สำคัญ ๆ ได้ดังนี้

2.1 การได้สัมผัสจากประสบการณ์จริง กล่าวคือ นักเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียว มีโอกาสเข้าร่วมทำกิจกรรม และสัมผัสกับประสบการณ์จริงที่เกิดขึ้นของกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วย 5 กิจกรรมที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น การได้เรียนรู้จากการสัมผัสจากประสบการณ์จริงนั้นย่อมส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้และเกิดการซึมซับความรู้อย่างแท้จริงมากกว่าการได้เรียนรู้จากทางทฤษฎีเพียงอย่างเดียวเท่านั้น จากเหตุผลดังกล่าว จึงมีส่วนที่สำคัญในการส่งผลให้นักเรียนที่มีโอกาสที่ได้เข้าทำกิจกรรมและสัมผัสจากประสบการณ์จริงเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างช้า ๆ และสุดท้ายได้ส่งผลให้มีการนำไปสู่การปฏิบัติที่อย่างถูกต้องและเข้าใจอย่างแท้จริง

2.2 การจัดให้มีการประกวดกิจกรรมรณรงค์การประหยัดไฟฟ้า ซึ่งโครงการห้องเรียนสีเขียว ได้จัดการรณรงค์เรื่องการประหยัดไฟฟ้าอย่างต่อเนื่องและตลอดทั้งปี ซึ่งจะจัดรณรงค์ภาคเรียนละ 1 ครั้ง กิจกรรมประกอบไปด้วย การวาดภาพ ประกวดร้องเพลง เรียงความ เขียนคำขวัญ การจัดทำสมุดภาพทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ส่วนการรณรงค์ที่จัดให้มีสัปดาห์ละครึ่ง คือกิจกรรมการให้ข่าวสารหน้าเสาธง และการเปิดเพลงการประหยัดไฟฟ้าที่มีการรณรงค์ทุกวัน ทั้งเช้าและเย็น ก่อนกลับบ้าน จะเห็นได้ว่ากิจกรรมการรณรงค์ที่มีการจัดให้มีอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอของนักเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียวดังกล่าว ย่อมส่งผลให้นักเรียนได้เข้าใจและเกิดความรู้ ซึ่งส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

จากปัจจัยทั้ง 2 ปัจจัยที่ได้กล่าวมานี้ นับว่าเป็นส่วนสำคัญมากที่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนที่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียวมีการปฏิบัติเรื่องการประหยัดไฟฟ้าได้ถูกต้องและมากกว่านักเรียนที่ไม่อยู่ในโครงการห้องเรียนสีเขียวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ซึ่งเป็นตามแนวคิดของ เบอร์เซทท์ (Burchett, 1977, หน้า 443 A) ซึ่งกล่าวว่า อิทธิพลต่อเจตคติของนักเรียนคือ ครูและกิจกรรมที่จัดขึ้น และสอดคล้องกับความคิดเห็นของวราพร ศรีสุพรรณ (2534, หน้า 201) ที่ระบุว่า การจัดกิจกรรมสิ่งแวดล้อมศึกษาที่จะส่งผลกระทบต่อเจตคติของผู้เรียน คือกิจกรรมที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการบูรณาการของระบบความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผลที่จะให้ความร่วมมือในการป้องกัน แก้ไขสิ่งแวดล้อมและเน้นให้ความรู้ควบคู่การปฏิบัติ และสอดคล้องผลการวิจัยของสำราญ ขววัน (กรมวิชาการ, หน้า 2534, หน้า 83-84) ซึ่งทำการวิจัยเรื่องการใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ประกอบการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 พบว่า นักเรียนที่ใช้ชุดฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ประกอบการสอนมีคะแนนด้านทักษะหลังการเรียนสูงกว่าก่อนการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001

อาจกล่าวได้ว่า การจัดกิจกรรมของโครงการห้องเรียนสีเขียว เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ที่ครูผู้สอนจะต้องเตรียมการด้านวิธีการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เด็กได้เข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้มากที่สุด ดังความคิดเห็นของ เกษม จันทร์แก้ว (2536, หน้า 76) ระบุว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษาจากสภาพจริง ครูผู้สอนจะต้องใช้สื่อประกอบการสอน ที่สามารถสร้างความเข้าใจและสามารถปฏิบัติได้ให้แก่ผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

1. โรงเรียนอนุบาลลำปาง ควรจัดทำแผนประสานงานการใช้ห้องเรียนสีเขียวกับโรงเรียนภายในกลุ่มฯ เพื่อให้นักเรียนได้เข้ามาใช้ประโยชน์จากห้องเรียนสีเขียว และกิจกรรมของโครงการห้องเรียนสีเขียวให้มากยิ่งขึ้น
2. ควรจัดให้ทุกโรงเรียนมีโครงการห้องเรียนสีเขียว แต่เนื่องจากโครงการห้องเรียนสีเขียวจำเป็นต้องใช้เงินลงทุนค่อนข้างสูง กอปรกับเงื่อนไขของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ในการจัดตั้งห้องเรียนสีเขียว ดังนั้น ควรจะนำโครงการดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ หรือจัดให้มีกิจกรรมที่มีลักษณะใกล้เคียงกับโครงการห้องเรียนสีเขียว
3. ควรจัดกิจกรรมพัฒนาครูผู้สอนทุกกลุ่มประสบการณ์ ของครูกลุ่มฯ ในเรื่องการจัดการสอบแบบบูรณาการที่จะประยุกต์ใช้สื่ออุปกรณ์ และกิจกรรมในห้องเรียนสีเขียวของโครงการห้องเรียนสีเขียว

ข้อเสนอแนะในการศึกษารั้งต่อไป

1. ศึกษาหารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของโครงการห้องเรียนสีเขียวในระบบเครือข่าย
2. ศึกษาหารูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชน ที่จะประยุกต์ใช้ความรู้จากโครงการห้องเรียนสีเขียว

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University